

Spis treści

Wstęp	9
Wykaz skrótów	11
Rozdział 1. Współczesna gospodarka światowa — Istota i struktura	17
1.1. Pojęcie gospodarki światowej	17
1.2. Podmioty współczesnej gospodarki światowej	18
1.2.1. Przedsiębiorstwa narodowe (krajowe)	19
1.2.2. Korporacje transnarodowe (międzynarodowe, wielonarodowe)	21
1.2.3. Gospodarki narodowe	23
1.2.4. Międzynarodowe ugrupowania integracyjne	24
1.2.5. Międzynarodowe organizacje gospodarcze	27
1.3. Regionalna struktura współczesnej gospodarki światowej	28
1.4. Gospodarka światowa a gospodarka globalna	37
Rozdział 2. Międzynarodowy handel towarowy	39
2.1. Przesłanki rozwoju międzynarodowej wymiany towarowej	39
2.2. Przyczyny zmian we współczesnym międzynarodowym handlu towarowym ..	47
2.3. Kierunki przemian w strukturze międzynarodowej wymiany towarowej	51
2.4. Organizacja i funkcjonowanie międzynarodowych rynków towarowych	59
Rozdział 3. Korzyści z handlu międzynarodowego w świetle teorii	69
3.1. Teorie przedklasyczne	70
3.2. Teorie klasyczne i neoklasyczne	72
3.3. Współczesne teorie handlu międzynarodowego	77
Rozdział 4. Międzynarodowy handel usługami	84
4.1. Usługi w handlu międzynarodowym — pojęcie i specyfika międzynarodowej wymiany usług	84
4.2. Struktura współczesnego handlu usługami — kierunki i czynniki zmian	88

Rozdział 5. Kształtowanie się cen we współczesnym handlu światowym	94
5.1. Pojęcie ceny światowej	94
5.2. Metody analizy kształtowania się cen w krótkim i długim okresie	98
5.3. Krótkookresowe zmiany cen na rynku światowym	100
5.4. Długookresowe zmiany cen na rynku światowym	104
5.5. Tendencje cen światowych w latach 2008–2010	111
Rozdział 6. Zagraniczna i międzynarodowa polityka handlowa	113
6.1. Zagraniczna polityka handlowa — istota, cele i narzędzia	113
6.2. Liberalizacja handlu międzynarodowego w ramach GATT/WTO	124
6.3. Współczesna międzynarodowa polityka handlowa	128
Rozdział 7. Międzynarodowe przepływy kapitałowe we współczesnej gospodarce światowej	131
7.1. Pojęcie, istota i formy międzynarodowych przepływów kapitałowych	131
7.2. Międzynarodowe przepływy kapitałów ze źródeł prywatnych — rys historyczny	133
7.3. Znaczenie bezpośrednich inwestycji zagranicznych we współczesnej gospodarce światowej	138
7.3.1. Pojęcie, istota i determinanty bezpośrednich inwestycji zagranicznych	138
7.3.2. Rozmiary i struktura międzynarodowych przepływów kapitałowych w formie BIZ po roku 1980	141
7.3.3. Korporacje transnarodowe w globalnych przepływach BIZ	145
7.3.4. Rola BIZ w rozwoju gospodarczym krajów rozwijających się	148
7.4. Międzynarodowe przepływy kapitału w formie inwestycji portfelowych	151
7.5. Międzynarodowe przepływy kapitału w formie pozostałych inwestycji	153
Rozdział 8. Migracja zasobów pracy w skali międzynarodowej	155
8.1. Pojęcie międzynarodowej migracji	155
8.2. Przyczyny i skutki migracji	156
8.3. Bariery migracji	168
8.4. Główne kierunki międzynarodowej migracji ekonomicznej po II wojnie światowej	169
Rozdział 9. Międzynarodowy transfer technologii, wiedzy naukowo-technicznej i innowacji	174
9.1. Technologia i myśl naukowo-techniczna jako przedmiot transferu w skali międzynarodowej	174
9.2. Innowacje — istota i cechy	178
9.3. Kluczowe tendencje w dziedzinie technologii, nauki i innowacji	181
Rozdział 10. Konkurencyjność międzynarodowa	186
10.1. Istota konkurencyjności międzynarodowej	186
10.2. Konkurencyjność międzynarodowa przedsiębiorstw	187
10.3. Konkurencyjność międzynarodowa na poziomie mezoekonomicznym	192
10.4. Konkurencyjność międzynarodowa gospodarek narodowych	194
10.5. Konkurencyjność na poziomie megaekonomicznym	197

Rozdział 11. Kurs walutowy i międzynarodowy rynek walutowy	199
11.1. Pojęcie i rodzaje kursów walutowych	199
11.2. Determinanty zmian kursów walutowych	203
11.3. Wymienialność walut	207
11.4. Międzynarodowy rynek walutowy	208
Rozdział 12. Przeobrażenia współczesnego międzynarodowego systemu walutowego	213
12.1. Pojęcie i ewolucja międzynarodowego systemu walutowego	213
12.2. Waluty rezerwowe	219
12.3. Rozwój współpracy walutowej w ujęciu regionalnym	224
12.3.1. Pojęcie unii monetarnej i teoria optymalnego obszaru walutowego	224
12.3.2. Unia gospodarcza i walutowa państw Unii Europejskiej	227
12.3.2.1. Geneza współpracy walutowej w Europie Zachodniej	228
12.3.2.2. Ustanowienie wspólnej waluty	230
12.3.2.3. Warunki i perspektywy rozszerzenia strefy euro	232
12.3.3. Wschodniokaraibska Unia Walutowa	233
12.3.4. Strefa franka CFA	235
12.3.5. Wspólny Obszar Monetarny (strefa randa)	237
12.3.6. Perspektywy utworzenia unii walutowej przez Radę Państw Zatoki	238
Rozdział 13. Bilans płatniczy i problem jego równowagi	242
13.1. Istota i struktura bilansu płatniczego	242
13.2. Problem równowagi bilansu płatniczego	249
13.3. Przywracanie równowagi bilansu płatniczego	250
13.4. Równowaga płatnicza na świecie	253
Rozdział 14. Kryzysy walutowe i finansowe w gospodarce światowej	260
14.1. Pojęcie kryzysów walutowych i finansowych	260
14.2. Mechanizmy powstawania kryzysów walutowych	262
14.3. Kryzysy walutowo-finance w krajach o rynkach wschodzących na przełomie XX i XXI wieku	264
14.4. Globalny kryzys finansowy lat 2007–2009	268
Rozdział 15. Międzynarodowa integracja gospodarcza i jej znaczenie dla gospodarki światowej	277
15.1. Regionalna integracja ekonomiczna a konkurencyjność	277
15.2. Ewolucja modelu integracji na przykładzie integracji europejskiej	284
15.3. Światowa ekspansja Unii Europejskiej	292
Rozdział 16. Globalizacja we współczesnej gospodarce światowej i jej skutki	297
16.1. Geneza, pojęcie i definicja globalizacji	297
16.2. Efekty globalizacji	303
16.3. Rola państwa w globalizującej się gospodarce światowej	307

Rozdział 17. Problemy globalne współczesnego świata	311
17.1. Pojęcie i cechy problemów globalnych	311
17.2. Wyczerpywanie się surowców naturalnych	316
17.3. Ekologiczne następstwa działalności gospodarczej człowieka	319
17.4. Problemy demograficzne współczesnego świata	324
17.5. Głód jako problem globalny	325
17.6. Zadłużenie zagraniczne — przyczyny i skutki	329
 ANEKSY	
Międzynarodowe organizacje wywierające największy wpływ na współczesną gospodarkę światową i jej funkcjonowanie	335
Aneks A. Układ Ogólny w sprawie Taryf Celnych i Handlu/Światowa Organizacja Handlu (GATT/WTO)	336
Aneks B. Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW)	344
Aneks C. Grupa Banku Światowego	355
Aneks D. Regionalne banki rozwoju	366
Aneks E. Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)	377
Aneks F. Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową (OPEC)	383
 Bibliografia	389